

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 1. Origo Decimarum, & necessitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

TITULUS II.

De Decimis.

IN libro 3. Decretalium *titulus* 30. est de Decimis, multis capitibus distinctus. De iisdem *Gratianus* agit in *Causa* 13. *Q. 3. & 16 p. 1.* quorum auctoritate nixi Interpretes olim, & Summistæ auxerunt Commentaria sua Recentiores vero Moralis Theologiæ Magistri multo copiosius tradunt. Numerum & nomina invenies apud *Barbos. l. 3. Decretal. tit. 30.*

§. I.

De origine Decimarum, & necessitate.

I. Primum inter homines Deo vovisse, & quas voverat, decimas dedisse Jacobum Patriarcham legimus *Gen. 28. v. ult.* Nec dubium, quin à majoribus suis & hos ipsius Naturæ magisterio didicisse, illi, à quo omnia, deberi omnia, idque solenni ritu aliquo, cultuque manifestandum. Sed quia bonorum nostrorum auctor Deus non indiget, in ministrorum usus discernenda portio fuit, & consumenda nostræ observantiæ & gratitudinis argumenta. Pluribus igitur titulis ac nominibus Decimarum tributa debentur. *Rebuff de decimis Q. 1. num. 9. Azor. l. 7. c. 27 Q. 6. Suar. l. 1. de Relig. c. 11 num. 5. Tuschus. Concl. 62.*

II. Ante legem Mosaicam igitur decima separata pars est ultronea voluntate: in lege postmodum præcepta. *Nm. 18. V. 24.*

Deuter. 14. V. 22. & 28. hodie non nisi iure ecclesiastico debita. *c. Tua nos. c. Transmissa. c. non est. c. Pervenit. de decimis.* Quod *S. Aug.* confirmat *Serm. 1. Domin. post Trinit. 16. Q. 1.* ubi ait. Decimæ ex debito requiruntur, & qui eas dare noluerit, res alienas invasit. Adde *Co Tr. S. 25 c. 12. S. Tho. Q. 87. a. 1. Bellar l. 1 de Cler. c. 25. Anchar. Conf. 196.* Consentiant Summistæ *Angelus Silvester, & alii communiter.* Cur autem decima potissimum pars Ministris ecclesiæ separata sit, causam ex mystica numeri denarii significatione *Origeni* adfert, eumque secutus *Angelus & Rebuffus*: quia nimirum numerus perfectus est, & quasi primus limes numerorum, ultra quem numeri non procedunt. Deo igitur debentur primitiæ & decimæ, quod ab eo principium omnium nostrorum operum incipiat, & in eo finiatur actiones nostræ, quæ per alios numeros designantur. *Rebuff. p. 2. Moscon. de Maies. Eccl. l. 1. de benef. Par. 3. c. 3.*

III. Obligatio solvendi decimas universè tolli, & abrogari non potest, ita ut Ministris Ecclesiæ nihil omninò tribuatur, ab iis, qui de altari participant. Nam quatenus ad necessariam vitæ sustentationem pertinent, iuris divini & naturalis est. *Matth. 10. V. 10. Luca 10. V. 7. 1. Cor. 9. V. 19. 1. Cor. 5. V. 18* Quis enim militat stipendiis suis unquam, aut quis plantat vineam, & de fructu eius non edicit? *Nihil.*

Nihilominus tolli & abrogari potest 1. voluntate seu privilegio Summi Pontificis, non verò Imperatoris, aut cujuscunque Domini temporalis. *c. tua nobis, de Decim.* Laicis enim nulla est de spiritualibus disponendi potestas. 2. per remissionem eorum, quibus debentur: ut si Ecclesiæ Ministri, quemadmodum in Italiâ fieri dicunt. *Navarr. Tolet. & Zerola*, decimas non exigant, ut eatenus infirmorum scandalo, & offensionibus consulant. quem morem etiam *S. Thom.* laudat 22. q. 87. art. 1. ad 5. 3. per transactionem inter Ecclesiæ Ministros & Subditos factam juxta *multiplici de Dec.* ubi compositio de Decimis per subsequens privilegium nō tolli declaratur. *Fagund. in 5. Prac. Eccl. l. 3. c. 2.* 4. per consuetudinem contrariam legitime formatam; quicquid aliqui Canonistæ reclamant, falsò existimantes decimæ partis solutionem juris naturalis aut divini esse: quos Theologorum & Summistarum major pars redarguit. *Covarr. l. 1. Var. c. 17. n. 8. Nav. c. 21. n. 30. Silv. V. n. 1. Armilla & alii 5. per præscriptionem.* Nam ut *Covarr. l. cit.* multis probat, Laicus, qui vel immemoriali tempore, vel 40. annorum spatio cum titulo & bonâ fide decimas non solvit, ab obligatione solvendi liber est. *Henriq. l. 7. c. 27. n. 2. Valent. q. 5. pun. 2. Suar. l. 1. c. 13. & 27. Laym. l. 4. tract. 6. c. 6. num. 10. Vallens. l. 3. tit. 30. §. 8. Fagund. in 5. Prac. Eccl. pag. 826. Canis. l. 2. Insti. c. 26.*

IV. Unde colligitur alias ab his diversis prætensiones pseudo Apostolorum, & Wiclephistarum non solvendi decimas nullo probabili fundamento niti; cujusmodi sunt illæ in *c. Tua nobis* indicatæ. 1. vitam Clericorum minùs puram,

& corruptos mores non mereri tributum decimarum. 2. aliarum Ecclesiarum, vel etiam pauperum necessitati per decimas subveniendum esse. 3. sufficere, si quod residuum est, ex impensis, & semine subducto pro decimis pendatur. Non sunt, *inquam*, hæ causæ probabiles negandi decimas, sed perveræ machinationes subtrahendi ea quæ Deo debentur: ac proinde compellendi sunt ad decimas cum integritate reddendas omni appellatione remotâ. Debentur enim non propter innocentiam & sanctitatem Ministrorum Ecclesiæ, sed propter laborem, sollicitudinem, & officia, quæ præstant: adeoque quamdiu his juxta obligationem suam probè funguntur, stipendio privandi non sunt: nec ulli concessum est, quæ aliena sunt, præter domini voluntatem, transferre, vel dispensare. *Tholos. l. 2. Syntagm. c. 2. Suar. l. 1. c. xi. n. 9. Reginald. l. 18. de primit. & Decim. q. 2. Castro V. Decima Pfafec. par. 2. c. 4. p. 329. Vallens. l. 3. tit. 30. §. 6. Tuschus. Concl. 62. Alph. Castro l. 4. adv. hæreses in V. Decima. Barb. in c. Tua nobis hoc it.*

§. II.

Quibus personis Decime debeantur.

Decimarum tria genera passim constituantur. Aliæ enim sunt prædiales, aliæ personales, alia mixtæ. Prædiales ex agris, Vineis, silvis, aliisque immobilibus bonis solvuntur. Personales ex lucro industriæ, negotiationis & similium. Mixtæ partim prædiales, partim personales sunt, & ex fructibus pecorum vel avium in propriis prædiis mediante personali

Nu 3

sonali